

Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Bütçesi Hakkında

Bilgi Notu

Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Bütçesi Hakkında

Bilgi Notu

Kasım 2025

İÇİNDEKİLER

1. Giriş.....	3
2. Türkiye’de Gençlerin Genel Durumu.....	3
3. Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Bütçe Teklifi.....	7
3.1. Bağımlılıkla Mücadele Programı.....	8
3.2. Gençlik Programı.....	9
3.2.2. Gençlik Tesisleri ve Yürütülen Etkinlikler Alt Programı.....	10
3.3. Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Programı.....	10
3.3.1. Spor Altyapısının Geliştirilmesi Alt Programı.....	11
3.3.2. Sporun ve Sporcuların Desteklenmesi Alt Programı.....	11
3.4. Yükseköğretim Programı.....	11
3.4.1. Yükseköğretim Yurtlarında Barınma ve Beslenme Alt Programı.....	11
3.4.2. Yükseköğretimde Burs ve Kredi Alt Programı.....	13
3.5. Bütçenin Genel Değerlendirmesi.....	13
4. Bütçede Ne Yok?.....	14

1. Giriş

Bu bilgi notu, 13 Kasım 2025'te TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecek olan Gençlik ve Spor Bakanlığı Bütçe Teklifi hakkında bilgi vermek, gençlerin taleplerini ve beklentilerini tartışmak üzere hazırlanmıştır.

Bakanlık bütçesi gençleri ve gençlik örgütlerini dahil etmeden hazırlanmış ve gençlerin ihtiyaçlarını görmeyen sorunlarına çözüm üretmeyen bir bütçe olarak karşımıza çıkmaktadır. Hem Bakanlığın genel bütçesi hem de Gençlik Programı bütçesi yüzdeler bazda azalmaya devam etmektedir.

2. Türkiye’de Gençlerin Genel Durumu

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre 2024 yılında Türkiye’de 18-35 yaşındaki gençlerin sayısı 22.976.601 kişidir.¹ Bu da toplam nüfusun %26.82’sine denk gelmektedir. Nüfustaki cinsiyet hanesine göre genç erkeklerin oranı %50,9’ken genç kadınların oranı ise %49,1’dir.

Türkiye’de işsizlik oranı %8,6’yken 15-24 yaş arasında bu oran %14,9’dur.² Genç erkeklerde işsizlik oranı %11,4, kadınlarda ise %21,4’tür.³ Dünya genelinde aynı yaş grubu için işsizlik oranı ise %12,6’dır.⁴

Gençler, nitelikli diploma ve sertifikalarına rağmen “deneyimsizlik” ve “yeterli beceriye sahip olmama” gibi gerekçelerle işgücü piyasasına alınmamaktadır. Çalışanlar da genellikle eğitim ve becerileriyle örtüşmeyen işlerde, insan onuruna yaraşır maaş ve çalışma koşullarından yoksun olarak çalışmaktadır.⁵

Genç işçilerin sosyal ve ekonomik koşulları incelendiğinde, durumun iyileşmediği görülmektedir. Türkiye’de 15-24 yaş arası gençlerin haftalık ortalama çalışma süresi 46,0 saattir ve bu süre Türkiye’yi Avrupa ülkeleri arasında gençlerin haftada en uzun süre çalıştığı ülke yapmaktadır.⁶

Türkiye’de 2025’in 2. çeyreğinde 15-24 yaş arasında ne eğitimde ne istihdamda olan genç oranı 2,5 milyon genç ile %22,1’dir.⁷ 15-24 yaş arasındaki 1,8 milyon genç erkek ve 4,7 milyon genç kadın ne eğitimde ne istihdamda yer almaktadır. Dünya genelinde aynı yaş grubu için ise bu oran %20,4’tür.⁸

¹ TÜİK. (2025). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2024-53783>

² TÜİK. (2025). İşgücü İstatistikleri Eylül 2025. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Eylul-2025-54066>

³ A.g.e.

⁴ ILO. (2025). World employment and social outlook trends 2025.

https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WES025_Trends_Report_EN.pdf

⁵ Ece Göksedef. (2021). 19 Mayıs ve Türkiye’de genç işsizliği: ‘Bana ait bir hayatım olsun istiyorum, bunun için işe ihtiyacım var’. BBC News Türkçe. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-57160022>

⁶ EUROSTAT. (2025). Average usual weekly hours worked in the main job by professional status, full-time/part-time employment and occupation - quarterly data, (2024 Q3, age 15-24).

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsq_ewhuis_custom_15665347/default/table?lang=en

⁷ TÜİK. (2025). Yaş grubuna göre ne eğitimde ne istihdamda olan genç nüfus.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/DownloadIstatistikselTablo?p=c5ATviK4MBCwODZv/zcuY03oGy/MM1Gea/sAd4oCq3uoTCUoFTLvxGK52ns8wB8X>

⁸ ILO. (2025). World employment and social outlook trends 2025.

https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WES025_Trends_Report_EN.pdf

Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin karşısına aylık 780,17 TL genel sağlık sigortası borcu çıkmaktadır.⁹ GSS sistemi içerisinde kaç kişinin yer aldığı, kaç kişinin borçlu olduğu ve yaş dağılımlarına dair ise açık kaynaklarda herhangi bir veri bulunmamaktadır. 9418 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararına göre GSS borcu olanlar 2025 yılı sonuna kadar sağlık hizmetinden faydalanabilecektir¹⁰ ancak bu tarihten sonra yeni bir düzenleme yapılmazsa milyonlarca kişi GSS borcu nedeniyle sağlık hizmetinden faydalanamayacaktır.

Eurostat verilerine göre 18-24 yaş aralığındaki gençlerin %31,5'i, 25-29 yaş aralığındaki gençlerin %24,8'i yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altındadır.¹¹

2024-2025 öğretim yılında açık ve uzaktan eğitim hariç önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin toplam sayısı 4.063.774 olarak açıklanmıştır.¹²

2021 verilerine göre açıköğretim programları hariç lisans ve önlisans programlarında ikamet ettikleri il dışında bir ile yerleşen öğrencilerin oranı %60,9 sayısı ise 419.640 olarak açıklanmıştır.¹³ YÖK 2021'den sonra bu konuda güncel bir veri yayınlamamıştır. Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın Üniversiteli Gençlerin İhtiyaçları araştırmasına göre 2024 yılında ikamet ettiği il dışında okuyan öğrencilerin oranı %54 olarak ölçülmüştür.¹⁴ Öğrencilerin yarısının il değişikliği nedeniyle doğrudan barınma ihtiyacı olduğu söylenebilir. Öğrencilerin %63'ü dört veya daha fazla kişi ile aynı evde/ yurt odasında yaşarken kendisine ait bir odası olmayan gençlerin oranı %56.¹⁵

Öğrencilerin %2'sinin akıllı telefonu, %28'inin mobil interneti, %37'sinin bilgisayar, %63'ünün sabit interneti ve %95'inin oyun konsolu bulunmuyor. Ehliyet sahiplik oranı %40'ken pasaport sahiplik oranı ise sadece %30'dur.¹⁶

7 Temmuz 2025 itibarıyla 868 KYK yurdu bulunmaktadır ve toplam kapasitesi 996.306 olarak açıklanmıştır.¹⁷ 4.303 özel yurtda ise toplam yatak kapasitesi 406.413 olarak açıklanmıştır.¹⁸ Özel yurtların kapasitesinin %47,87'sini dernek yurtları, %23,13'ünü ticari özel yurtlar, %16,31'ini vakıf yurtları, %5,27'sini şahıs yurtları, %4,78'ini vakıf üniversitesi yurtları, %1,82'sini kamu yurtları ve %0,81'ini üniversite yurtları oluşturmaktadır.¹⁹

⁹ Sosyal Güvenlik Kurumu. (2025). 2025 yılı için Genel Sağlık Sigortası prim tutarı ne kadardır?.

<https://www.sgk.gov.tr/Content/Post/146ba5fa-f757-4fc1-b316-30859c42d21e/2025-yili-icin-genel-saglik-sigortasi-prim-tutari-ne-kadardir-2025-02-06-09-59-38>

¹⁰ Resmi Gazete. (2025). 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hükmünden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair 28/1/2002 Tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 9418). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250117-9.pdf>

¹¹ EUROSTAT. (2024). Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex. [Yaş ve cinsiyete göre yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında olan kişiler].

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n_custom_13567112/default/table?lang=en

¹² Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. (2025). Öğrenci İstatistikleri. <https://istatistik.yok.gov.tr/>

¹³ YÖK. (2022). Yükseköğretime Geçişte Öğrenci Hareketliliği.

<https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2022/yuksekoqretime-geciste-ogrenci-hareketliliigi.pdf>

¹⁴ TOG. (2024). Üniversiteli Gençlerin İhtiyaçları. <https://www.tog.org.tr/files/konda-genclerin-ihiyaclari-arastirmasi-2024.pdf>

¹⁵ A.g.e.

¹⁶ A.g.e.

¹⁷ MEB. (2025). Milli Eğitim İstatistikleri 2024/ '25. https://sqb.meb.gov.tr/istatistik_k/2425.pdf

¹⁸ A.g.e.

¹⁹ A.g.e.

Türkiye, 2025'in üçüncü çeyreğinde konut fiyatları endeksinde 879,8'lik skorla OECD ülkeleri arasından en kötü performansa sahip ülke konumundadır.²⁰ Son bir yılda konut fiyatları %29,24²¹, kira fiyatları %28,76²² artmıştır.

YÖK tarafından açıklanan sonradan internet erişimi kaldırılan rapora göre 2020-2022 yılları arasında "Mezunlar Hariç Üniversiteden Ayrılan Öğrenci Sayısı" 1 milyon 113 bin olarak açıklanmıştır. YÖK'ün 2025'te yaptığı açıklamaya göre ise Ocak 2015- Ocak 2025 arasında 2 milyon 806 bin 779 öğrenci kendi isteğiyle kaydını sildirmiş, 4 milyon 398 bin 166 öğrencinin ise kaydı üniversiteler tarafından silinmiştir.²³ Başka bir yükseköğretim programında kaydı bulunan öğrenciler, yatay geçiş, aktarma ya da başka bir programa kayıt yaptıran öğrenciler ve vefat nedeniyle kaydı silinen öğrenciler bu toplamdan düşüldüğünde son on yılda yüksek öğretimden ayrılan öğrenci sayısı 3.800.524 olarak hesaplanmaktadır. Ayrıca 18-24 yaş arasındaki gençlerin %18,7'si eğitimden erken ayrılmak zorunda kalmıştır.²⁴

Virtua Consulting'in 2024 Gençlik Araştırmasına göre 15-24 yaş aralığındaki gençlerin ortalama aylık geliri 12.500 TL olarak hesaplanırken gençlerin %49'unun geliri ailesinden geliyor, öğrenci olmayan ve tam zamanlı çalışan gençlerin %27'si ailesinden maddi destek almak zorunda kalıyor.²⁵

2025 yılında kredi ve burs miktarları lisans öğrencileri için 3.000 TL, yüksek lisans öğrencileri için 6.000 TL, doktora öğrencileri için ise 9.000 TL olarak belirlenmiştir. Bu miktarlar asgari ücretin sırasıyla %13,5, %27 ve %40,7'sine denk gelmektedir.

Eğitim-İş'in üç büyükşehiri baz alan araştırmasına göre²⁶, özel yurt ücretleri Ankara'da ortalama 38.500 TL, İstanbul'da 40.000 TL, İzmir'de 29.000 TL'ye çıkarken; ortalama ev kirası 25.000 TL'ye ulaşmaktadır. Aylık yemek gideri 12.000 TL, yalnızca kahve ya da çay içerek sosyalleşmenin maliyeti 6.000 TL'yi bulmaktadır. Ulaşım abonman ücretleri ise Ankara'da 350 TL, İstanbul'da 380 TL, İzmir'de 480 TL'dir. Evde kalan öğrenciler için yıllık fatura gideri ortalama 3.000 TL, eğitim materyalleri için kitap ve kırtasiye masrafları toplamda 3.170 TL, bilgisayar maliyeti ise 30.000 TL civarındadır. Böylece üniversiteye başlangıç maliyeti 105.000 TL'yi, aylık sabit giderler ise 50.000 TL'yi aşmaktadır.

Gençlerin yalnızca %5'i siyasi partilere ve gençlik kollarına üye olduklarını belirtmektedir.²⁷ Genç kadınlarda bu oran %3 iken genç erkeklerde bu oran %6'dır. Siyasi partiler de dahil olmak üzere herhangi bir toplumsal kuruluşa üye olmama nedenleri sorulduğunda "İlgilenmiyorum" (%48) ve "Zamanım yok" (%27) cevapları öne çıkmaktadır.

2015-2019 yılları arasında örgütlenme özgürlüğünü kullanan 2077 öğrenci gözaltına alınmış, 203 öğrenci tutuklanmış, 658 öğrenciye dava açılmış, 152 öğrenci hapis cezası almış, 720

²⁰ OECD. (2025). Konut fiyatları endeksi.

<https://www.oecd.org/en/data/indicators/housing-prices.html?oecdcontrol-82d381eddd-var3=2025-Q3>

²¹ Endeksa. (2025). Türkiye Satılık Konut m² Birim Fiyatları. <https://www.endeksa.com/tr/analiz/turkiye/endeks/satilik/konut>

²² Endeksa. (2025). Türkiye Kiralık Konut m² Birim Kiraları. <https://www.endeksa.com/tr/analiz/turkiye/endeks/kiralik/konut>

²³ DHA. (2025). YÖK: 10 yılda üniversite eğitimini bırakan kişi sayısı 1,4 milyondur.

<https://www.dha.com.tr/egitim/yok-10-yilda-universite-egitimini-birakan-kisi-sayisi-1-4-milyondur-2720998>

²⁴ EUROSTAT. (2025). Early leavers from education and training by labour status. [Çalışma durumuna göre eğitim ve öğretimden erken ayrılanlar]. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_lfse_14/default/table?lang=en

²⁵ This is mad. (2025). Virtua Gençlik Araştırması: Gençlerin Sosyal, Ekonomik ve Psikolojik Gerçeklikleri.

<https://thisismad.co/yerel/genclik-arastirmasi-2024/>

²⁶ Eğitim-İş. (2025). Üniversite Eğitim Maliyeti Araştırması.

<https://www.egitimis.org.tr/assets/files/basin-yayin/68d25da508d31175861699778.pdf>

²⁷ GoFor. (2024). Gençlerin politik tercihleri araştırması 2024. https://go-for.org/yayinlar/#flipbook-df_18448/1/

öğrenci yaralanmış, 23 öğrenci ise yaşamını kaybetmiştir.²⁸ Kampüslerde örgütlenme özgürlüğü konusuna derinlemesine baktığımızda, öğrenci kulüplerinin kapatılması, faaliyetlerinin engellenmesi, polis ve özel güvenlik müdahaleleri, yasaklar, disiplin soruşturmaları ve ceza yaptırımlar karşımıza çıkmaktadır.²⁹

2025 ekim ayında toplam hükümlü ve tutuklu sayısı 420.904 iken 18-40 yaş arası 231.128 hükümlü ve 44.968 tutuklu toplamda 276.096 kişi en büyük grubu oluşturmaktadır. Kişilerin hangi suçlardan dolayı ceza infaz kurumunda bulunduğu verisi ise bulunmamaktadır.³⁰

2024'te uyuşturucuya başlama yaşı ortalama 22,45 olup, uyuşturucu kullananların %67,6'sı 15-24 yaş aralığında başlamıştır. 25 yaş üzerinde metamfetamin ve bonzai kullanımından kaynaklandığı düşünülen bir artış yaşanmıştır.³¹

Genç kadınların %82'si cinsiyet ayrımcılığına maruz kaldığını söylerken, genç erkeklerde ise bu oran %75'tir. Gençlerin %53'ü yaşadığı ayrımcılığa yeterli tepki gösteremediğini belirtirken, ayrımcılıkla mücadele konusunda en yeterli bulunan kurumlar %24,8 ile STÖ'lerdir. Gençler kurumları genellikle yetersiz bulunduğunu söylerken en güvenilmeyen kurumlar %3.5 ile siyasi partilerdir.³²

2025 gençler açısından ifade özgürlüğü, örgütlenme hakkı ve toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ihlalleriyle anılan bir yıl oldu. Öne çıkan bazı olaylar aşağıda listelenmiştir;

- 19 Mart 2025'te Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınması ve ardından tutuklanmasıyla başlayan, kent meydanlarında, kampüslerde ve caddelerde günlerce süren protestolara katılan ve çoğunluğu gençlerden oluşan 1.879 kişi barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını kullandığı için gözaltına alındı.³³ Eylemlere çağrı yapan sosyal medya hesaplarının yöneticileri olan 326 kişi hakkında "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" ve "suç işlemeye tahrik" suçlamalarıyla soruşturma başlatıldı.³⁴ Protestolar hakkında paylaşım yapan 53 gençlik örgütünün sosyal medya hesaplarına erişim engeli getirildi.³⁵ Birçok kentte ev baskınları ile gençler gözaltına alındı, halen devam eden soruşturma ve davalar nedeniyle gençler eğitim hakkından, çalışma hakkından, seyahat özgürlüğünden mahrum bırakıldı.

²⁸ Türkiye İnsan Hakları Vakfı. (2021). *Demokratik yurttaşlık alanının daraltılması TIHV Akademi bilgi notu 1: Öğrencileri hedef alan ifade, toplantı, gösteri ve örgütlenme özgürlüğü ihlalleri (2015-2019)*.
https://tihvakademi.org/wp-content/uploads/2021/04/Yurttaslik_Alani_Bilgi_Notu_1.pdf

²⁹ Sivil Alan Araştırmaları Derneği. (2023). *Keleşçelenmek istenen kampüsler: Pandemi sonrası kampüslerde ifade özgürlüğü bağlamında örgütlenme ve barışçıl toplanma hakkı*.
<https://sivilalanarastirmalari.org.tr/wp-content/uploads/2023/10/Keleşçelenmek-%C4%B0stenen-Kamp%C3%BCsler.pdf>

³⁰ Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü. (2025). Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin yaş gruplarına göre dağılımları.
<https://cte.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/61020250948135-%20Ceza%20infaz%20Kurumunda%20Bulunan%20Tutuklu%20ve%20Hükümlülerin%20Yaş%20Gruplarına%20Göre%20Dağılımları.pdf>

³¹ Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı. (2025). Madde kullanıcıları profil analizi 2025 yılı narkolog raporu.
<https://www.narkotik.pol.tr/kurumlar/narkotik.pol.tr/TUBIM/UluslararasıYayınlar/2025-NARKOLOG-SON.pdf>

³² Yanındayız Derneği. (2022). *Gençlikte toplumsal cinsiyet eşitliği algısı araştırması*.
https://www.yanindayiz.org/uploaded_files/dosyaKayit/220718092204_GençlikteToplumsalCinsiyetEsitligiAlgisiArastirmaRaporu.pdf

³³ İçişleri Bakanlığı. (2025). *19 Mart 2025 Tarihinden İtibaren 1.879 Şüpheli Gözaltına Alındı*.
<https://www.icisleri.gov.tr/19-mart-2025-tarihinden-ibaren-1879-supheli-gozaltina-alindi>

³⁴ İçişleri Bakanlığı. (2025). *"Halkı Kin Ve Düşmanlığa Tahrik" Ve "Suç İşlemeye Tahrik" Suçlarından 326 Hesap Yöneticisi Tespit Edildi*.
<https://www.icisleri.gov.tr/halki-kin-ve-dusmanliga-tahrik-ve-suc-islemeye-tahrik-suclarindan-326-hesap-yoneticisi-tespit-edildi>

³⁵ İfade Özgürlüğü Derneği. (2025). *Gençlik Örgütlerinin X Hesapları Erişime Engellendi*.
<https://ifade.org.tr/engelliweb/genclik-orgutlerinin-x-hesaplari-erisime-engellendi/>

- 8 Martta Kadıköy'de düzenlenen kadın yürüyüşünde 24, Beyoğlu'nda düzenlenen Feminist Gece Yürüyüşünde 112 kişi gözaltına alındı.³⁶
- 1 Mayıs eylemlerine katılan ve çoğunluğu gençlerden oluşan 418 kişi gözaltına alındı.³⁷
- 14 Mayıs'ta Boğaziçi Üniversitesinde düzenlenen bir panele Nureddin Yıldız'ın katılmasını protesto eden 97 öğrenci gözaltına alındı.³⁸
- 28 Mayıs'ta "duran adam" eylemi yapan 21 genç gözaltına alındı.³⁹ Gezi direnişinin 12. yılı anmalarında çoğunluğu gençlerden oluşan İstanbul'da 154, İzmir'de 73, Ankara'da iki günde 115 kişi toplamda 342 kişi gözaltına alındı.⁴⁰
- 22 Haziran Trans Onur Yürüyüşü ve 29 Haziran İstanbul LGBTİ+ Onur Yürüyüşüne katılan/ katılacağı düşünülen toplamda 95 kişi gözaltına alındı.⁴¹
- 17 Ekimde Hacettepe Üniversitesinde 11. Yargı Paketini ve yemekhane zamlarını protesto eden en az 30 öğrenci gözaltına alındı.⁴² 22 Ekimde öğrenci eylemlerine ilişkin paylaşımlar yapan 15 gençlik örgütünün sosyal medya hesabına erişim engeli getirildi.⁴³
- 27 Ekimde "ülkücü" bir grubun saldırısına uğrayan Hacettepe öğrencilerinden 44 kişi gittikleri hastanede gözaltına alındı.⁴⁴
- 31 Ekimde Ege Üniversitesi Akademik Yıl Açılışına katılan Yılmaz Tunç'u protesto etmek isteyen 5 öğrenci gözaltına alındı.⁴⁵

3. Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Bütçe Teklifi

2026 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi toplamı 20.475.986.486.000 TL olarak önerilmiştir. Bütçe üç ana gruba ayrılmıştır. Bunlardan ilki Gençlik ve Spor Bakanlığının da içinde yer aldığı Kamu İdareleridir ve toplamda 18.751.514.833.000 TL bütçe öngörülmüştür. Özel Bütçeli İdareler için 1.637.331.680.000 TL, Denetleyici ve Düzenleyici Kurumlar için 87.139.973.000 TL bütçe önerilmiştir. 2025 bütçe teklifinde 2026 yılı için %17,95 oranında bir artış ön görülmesine rağmen 2026 bütçesinin bir önceki yıla göre artış oranı %27,7 olarak önerilmiştir.

³⁶ BBC Türkçe. (2025). 8 Mart Dünya Kadınlar Günü: İstanbul'daki yürüyüşlerde gözaltına alınanların tamamı serbest bırakıldı. <https://www.bbc.com/turkce/articles/cqg94qwejnpo>

³⁷ Emniyet Genel Müdürlüğü. (2025). 02.05.2025 Tarihli Basın Açıklaması. <https://www.eqm.gov.tr/02052025-tarihli-basin-aciklamasi-2>

³⁸ Euronews. (2025). Boğaziçi Üniversitesinde 'Nureddin Yıldız' protestosu: 97 gözaltı. <https://tr.euronews.com/2025/05/14/bogazici-universitesinde-nureddin-yildiz-protestosu-97-gozalti>

³⁹ Euronews. (2025). Taksim'de 'duran adam' protestosu: 21 kişi gözaltına alındı. <https://tr.euronews.com/2025/05/28/taksimde-duran-adam-protestosu-18-kisi-gozaltina-alindi>

⁴⁰ Bianet. (2025). Gezi Yıldönümü Gözaltıları Serbest. <https://bianet.org/haber/gezi-yildonumu-gozaltıları-serbest-156140>

⁴¹ Af Örgütü. (2025). "Sen de rahat dursaydın!" - 2025 İstanbul Trans ve LGBTİ+ Onur Haftaları İzleme Raporu. <https://www.amnesty.org.tr/icerik/sen-de-rahat-dursaydin-2025-istanbul-trans-ve-lgbti-onur-haftalari-izleme-raporu>

⁴² Bianet. (2025). Hacettepe Üniversitesinde polis şiddeti: En az 30 gözaltı. <https://bianet.org/haber/hacettepe-universitesinde-polis-siddeti-en-az-30-gozalti-312642>

⁴³ Sendika.org. (2025). Çok sayıda gençlik örgütüne erişim engeli: "Yasalara direnmeye devam edeceğiz". <https://www.sendika.org/2025/10/cok-sayida-genclik-orgutune-erisim-engeli-yasalara-direnmeye-devam-edecegiz-735844>

⁴⁴ Evrensel. (2025). Hacettepe'de Ülkücülerin saldırısında yaralanan 44 öğrenci hastanede gözaltına alındı. <https://www.evrensel.net/haber/580483/hacettepede-ulkuculerin-saldirisinda-yaralanan-44-ogrenci-hastanede-gozaltina-alindi>

⁴⁵ Birgün. (2025). Ege Üniversitesi'nde Yılmaz Tunç protestosu: 5 öğrenci gözaltına alındı. <https://www.birgun.net/haber/ege-universitesi-nde-yilmaz-tunc-protestosu-5-ogrenci-gozaltina-alindi-665218>

	Merkezi Yönetim Bütçesi	Artış Oranı	Gençlik ve Spor Bakanlığı Bütçesi	Artış Oranı	Bütçe İçindeki Payı
2025	16.034.404.907.000 TL	%44,6	231.922.274.000 TL	%35,6	%1,45
2026	20.475.986.486.000 TL	%27,7	300.302.192.000 TL	%29,48	%1,46
2027	23.325.926.194.000 TL	%13,92	337.188.667.000 TL	%12,28	%1,44
2028	26.117.870.363.000 TL	%11,97	367.753.907.000 TL	%9,06	%1,41

2026 Bütçe Teklifinde, Gençlik ve Spor Bakanlığı için önerilen bütçe toplamı 300.302.192.000 TL ile Merkezi Yönetim Bütçesinin %1,46'sına denk gelmektedir. 2025 yılında bu oran %1,45'tir. 2025 yılına göre Merkezi Yönetim Bütçesi %27,7 oranında artarken Gençlik ve Spor Bakanlığı için önerilen bütçe artışı %29,48 oranında önerilmiştir. Bakanlık bütçesindeki artış oranının merkezi yönetim bütçesinin artış oranından fazla olsa da bakanlığın bütçe içerisindeki payı sadece %0,01 oranında artmıştır. 2027 ve 2028 yılları için bütçe öngörüsünde Gençlik ve Spor Bakanlığı için tahmin edilen bütçenin Merkezi Yönetim Bütçesine oranla daha az artış göstermesi planlanmaktadır. Bu da Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinin toplam bütçe içerisindeki payının 2027 yılında %1,44'e, 2028 yılında ise %1,41'e düşmesine sebebiyet vermektedir. Bir başka deyişle Gençlik ve Spor Bakanlığı için ayrılan bütçe yıllar içinde azalmaktadır.

17 Bakanlık arasında Gençlik ve Spor Bakanlığına ayrılan bütçeye bakıldığında 9 Bakanlıktan daha az olduğu görülmektedir.

Bütçe teklifinin detayına bakıldığında aşağıdaki gibi bir tablo ortaya çıkmaktadır. Bütçeden en çok pay %78,62 ile Yükseköğretim programına ayrılırken en az pay %0,02 ile bağımlılıkla mücadele programına ayrılmıştır.

Program Adı	Bütçe Teklifi	Bütçedeki Payı
Bağımlılıkla Mücadele	59.494.000 TL	%0,02
Gençlik	14.011.191.000 TL	%4,66
Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi	45.169.350.000 TL	%15,04
Yükseköğretim	236.096.790.000 TL	%78,62
Yönetim ve Destek	4.965.367.000 TL	%1,65

3.1. Bağımlılıkla Mücadele Programı

Bağımlılıkla mücadele programı geçtiğimiz yıllarda da olduğu gibi Bakanlık bütçesinden en düşük payı alan program olmuştur. Bu ana program altında sadece Bağımlılığın Önlenmesi alt programı bulunmaktadır.

Program gerekçesi ve açıklaması şöyledir:

Gençlerin zararlı alışkanlıklardan korunması amacıyla madde, tütün ve teknoloji bağımlılığı ile mücadele edilmesi; onların suça, şiddete ve kötü alışkanlıklara yönelmelerinin önlenmesi için paydaşlarla iş birliği yapılması; gençlerin yetenekleri, hedefleri ve ilgi alanları dikkate alınarak sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirilmesi suretiyle yaşam kalitelerinin yükseltilmesi konularını kapsamaktadır.

Program hedefi ise "Gençlerin alkol, tütün ve uyuşturucu gibi zararlı alışkanlıklar konusunda bilinçlendirilmesi" şeklinde tanımlanmıştır.

Bu haliyle bakıldığında Bakanlık gençlik çalışanlarına eğitici eğitimi vermek ve bu eğiticiler aracılığıyla gençlere eğitim vermek dışında bir bağımlılıkla mücadele çalışması yürütmemektedir.

2026 yılında 500.000 gence bağımlılıkla mücadele eğitimi 120 gençlik çalışanına da eğitici eğitimi verilmesi hedeflenmektedir. Bakanlık bu eğitimler için 59.494.000 TL öngörmüştür. Yani eğitim alacak genç başına 118,99 TL bütçe ayrılmıştır.

2025 yılının ilk altı bütçe gerçekleştirmelerine baktığımızda bakanlık bütçenin sadece %15,18'ine denk gelen 7.310.682 TL lik harcama yapmıştır. Mart ve Nisan aylarında ise bu program altında herhangi bir bütçe kullanımı olmadığı raporlanmıştır.

Bakanlık 2025 yılında 450 gençlik çalışanına yönelik akran eğitimi vermeyi planlarken yıl sonu beklentisini 120'ye düşürmüştür.

2024 kesin hesabına baktığımızda da program bütçesinin sadece %81,3'ünün harcandığı görülmektedir.

Bütçe gerçekleşme ve kesin hesap sonuçlarına baktığımızda bakanlığın bağımlılıkla mücadeleye ilişkin çalışmaları önceliklendirmedeği söylenebilir.

Program, bağımlılığın sebeplerini irdemeyen, rehabilitasyon hizmetlerine yönlendirme çalışmalarını barındırmayan, koruyucu ve önleyici müdahaleleri içermeyen, kısıtlı bütçesiyle de bağımlılığın önlenmesini sağlayamayacak bir programdır.

3.2. Gençlik Programı

İdari süreçleri kapsayan Yönetim ve Destek Programını hesaba katmadığımızda Bakanlık bütçesinden en düşük payı alan ikinci program Gençlik Programıdır.

Gençlik ve Spor Bakanlığının doğrudan gençleri ilgilendiren faaliyetlerini kapsayan ana programı olan Gençlik Programı için 14.011.191.000 TL bütçe ayrılması teklif edilmektedir. Bu da Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinin %4,66'sına, Merkezi Yönetim Bütçesinin ise %0,068'ine denk gelmektedir.

Gençlik Programı için ayrılan bütçenin hem Bakanlık bütçesi hem de Merkezi Yönetim Bütçesi içerisindeki payı 2025 yılına göre azalmıştır. Bu azalış 2027 ve 2028 yılı bütçe tahminlerinde de devam etmektedir.

	Gençlik Programı Bütçesi	Artış Oranı	Bütçe İçindeki Payı	GSB Bütçesi İçindeki Payı
2026	14.011.191.000 TL	%24,47	%0,068	%4,66
2027	15.464.976.000 TL	%10,37	%0,066	%4,59
2028	17.065.745.000 TL	%10,35	%0,065	%4,64

2024 kesin hesabına baktığımızda da program bütçesinin 657.756.923 TL artışla %107,71'inin harcandığı görülmektedir.

3.2.1. Gençlerin Kişisel ve Sosyal Gelişimi Alt Programı

Gençlik Programı altında bulunan ilk alt program Gençlerin Kişisel ve Sosyal Gelişimi Alt Programıdır. Program hedefi "Gençlerin fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal gelişimlerine katkı sağlanması; bilim, kültür ve sanata ilgileri ile gönüllülük bilincinin artırılması" şeklinde tanımlanmıştır.

Gençlik proje destekleri, gençlik alanına ilişkin eğitimler, araştırma ve yayın destekleri ve gönüllülük faaliyetleri bu programda yer almaktadır. 2025 yılında gençlik ve spor alanında 550 projenin desteklenmesi öngörülmüş ancak bu hedef yıl sonu gerçekleşme tahmininde 170'e düşürülmüştür. 2026 bütçe teklifinde desteklenecek proje sayısı hedefi 250'ye düşürülmüştür. Bu da bakanlığın giderek daha az projeyi desteklediğini ve bu yaklaşımın süreceğini göstermektedir. Program altındaki diğer hedeflere bakıldığında hedeflerin büyük oranda tamamlanacağı tahmin edilmektedir. 2026 alt hedefleri için göze çarpan ilginç bir nokta ise 2025 sonucunda 485.000 olması öngörülen gönüllülük programı bireysel üye sayısının 2026 yılı hedefi bu sayının 450.000'e düşmesinin hedeflenmesidir. 2025'in ilk altı ayında bu alt program için planlanan toplam bütçenin %22,40'ına denk gelen 489.495.565 TL harcanmıştır.

3.2.2. Gençlik Tesisleri ve Yürütülen Etkinlikler Alt Programı

Bir diğer alt program Gençlik Tesisleri ve Yürütülen Etkinlikler Alt Programıdır. Program hedefi "Gençlik merkezleri ile gençlik ve izcilik kamplarında düzenlenen faaliyet ve etkinliklerle gençlerin kişisel ve sosyal gelişimine katkı sağlanması" şeklinde tanımlanmıştır.

Gençlik merkezleri, genç ofisler, gençlik ve izcilik kampları bu program içerisinde yer almaktadır. Bu program kapsamında 2025 hedeflerinin tutturulduğu görülmektedir. 2025'in ilk yarısında program bütçesinin %47,97'sine denk gelen 8.835.474.000 TL harcanmıştır.

3.3. Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Programı

Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi içerisinde yer alan bir diğer ana program olan Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Programı için 45.169.350.000 TL bütçe teklif edilmiştir. Bu bütçe, Bakanlık bütçesinin %15,04'üne denk gelmektedir. Gençlik bütçesinin ise 3,22 katıdır. Gençlik ve sporun tek Bakanlık altında toplanması, Bakanların gençlik değil de spor kökenli isimlerden atanması, spor bütçesinin gençlik bütçesinin üç katı olması gibi veriler hükümetin gençlik politikası konusunda eksik yaklaşımını gözler önüne sermektedir.

2024 kesin hesabına baktığımızda da program bütçesinin 6.177.729.257 TL artışla %122,54'ünün harcandığı görülmektedir.

3.3.1. Spor Altyapısının Geliştirilmesi Alt Programı

Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Programı altında bulunan ilk alt program Spor Altyapısının Geliştirilmesi Alt Programıdır. Program hedefi "Spor altyapısı güçlendirilerek spora katılımın artırılması" şeklinde tanımlanmıştır.

Program hedeflerinde ve programa ilişkin istatistiklerde gençlere ilişkin bir bilgi bulunmamaktadır. Spor tesis sayısında her sene sadece 20 yeni tesis açılması hedefi konulmuştur. Bu da senelik %0,04'lük bir artış hedefi anlamına gelmektedir. (Bakanlık 2025 bütçe teklifinde artış hedefini yüzdelik olarak belirlerken 2026 teklifinde sayısal bir hedef konulmuştur.) 2026 yıl sonunda nüfusun %10,4'üne denk gelen 8.900.000 kişinin spor tesislerinden faydalanmış olması hedeflenmektedir. Spor tesislerinden faydalanan gençlerin sayısına ilişkin ise veri ve hedef bulunmamaktadır.

2025'in ilk yarısında program bütçesinin %45,98'ine denk gelen 28.484.466.000 TL harcanmıştır.

3.3.2. Sporun ve Sporcuların Desteklenmesi Alt Programı

Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Programı altında bulunan ikinci alt program ise Sporun ve Sporcuların Desteklenmesi Alt Programıdır. Program hedefi "Sporda fırsat eşitliğinin sağlanması, ulusal ve uluslararası alanda başarının artırılması" şeklinde tanımlanmıştır.

2025 yılında program hedeflerinin çoğunluğu tutturulmuştur ancak Bakanlık, engelli sporculara hizmet vermek için 5500 antrenörün eğitilmesini hedeflerken 2025 yıl sonu tahmini 600 antrenör ile sınırlı kalmıştır. Aynı şekilde engelsiz spor okullarının katılımcı sayısı için 5.100.000 kişi hedeflenmiş olsa da yıl sonu gerçekleşme tahmini 3.000.000'a düşürülmüştür. Bu başlık altında 18 yaş altı öğrencilere ve gençlere yönelik sportif yetenek taramaları da bulunmaktadır. Ancak bu veriler toplu olarak verilmiş 18 yaş altı öğrenciler ve gençlere ilişkin ayrıştırılmış veri sunulmamıştır. Amatör ve profesyonel sporcu gençlere ilişkin istatistiki veriler de bulunmamaktadır.

2025'in ilk yarısında program bütçesinin %44,56'sına denk gelen 9.014.879.000 TL harcanmıştır.

3.4. Yükseköğretim Programı

Gençlik Spor Bakanlığı Bütçesinden %78,62 ile en yüksek paya sahip olan ana program Yükseköğretim programıdır.

2024 kesin hesabına baktığımızda da program bütçesinin %95,66'sının harcandığı görülmektedir.

3.4.1. Yükseköğretim Yurtlarında Barınma ve Beslenme Alt Programı

Yükseköğretim Programı altında bulunan ilk alt program Yükseköğretim Yurtlarında Barınma ve Beslenme Alt Programıdır. Program hedefi "Yükseköğretim yurtlarında kalan öğrencilere sunulan barınma ve beslenme hizmetlerinin kalitesinin artırılması" şeklinde tanımlanmıştır.

KYK yurtları ve bu yurtlarda verilen hizmetler bu program altında tanımlanmıştır. Bakanlık 2025 yılı için yurtların %95 doluluk oranında olmasını hedeflerken yıl sonu tahmini %89 olmuştur. 2026 hedefi de bu doğrultuda %88 olarak güncellenmiştir. Bakanlık 2026 yılı için sadece 30.000 yeni yatak kapasitesi hedeflemektedir. Yurtların doluluk oranının hedeflenen oranın altında olmasına rağmen barınma krizinin katlanarak devam etmesi bizi iki nedene yönlendirmektedir. Bunlardan ilki toplam yurt kapasitesi giderek artsa da kentteki öğrenci sayısı, kampüse yakınlık gibi unsurları hesaplamadan planlama yapılmaması nedeniyle bazı yurtların kapasitelerinin dolmamasıdır. Bir diğer neden ise yurtlarda yaşanan niteliksiz yemek, asansör kazaları, yeterli kişisel alanın sağlanmaması, güvenlik önlemlerinin yetersizliği, koğuş tipi odalar gibi nedenlerle gençlerin zorunda kalmadıkça KYK yurtlarını tercih etmemesidir. Çeşitli haber kaynakları ve sosyal medya üzerinden yapılan aramalarda öğrencilerin KYK yurtları hakkında en çok; internetin yetersizliği, hijyen sorunları, yemeklerin niteliksiz olması, güvenlik önlemlerinin yetersizliği, okula uzaklığı, sıcak suyun bulunmaması, kaloriferlerin yanmaması, odaların kalabalıklığı, asansör arızaları, çamaşırhane yetersizliği konularından şikayet ettiği görülmektedir.^{46 47 48 49}

2025'in ilk yarısında program bütçesinin %43,83'üne denk gelen 129.695.973.864 TL harcanmıştır.

Bakanlığın 2024 Faaliyet Raporuna göre 81 ilde 698 yurt müdürlüğünde 940 Diyanet İşleri Başkanlığı personeli görevlendirilmiştir. İl dağılımı ve görev yapılan yurt sayısı belirtilmemiş olarak yurt müdürlüklerinde 64 sosyal çalışmacı ve 447 psikolog görev yapmaktadır. Manevi destek personeli sayısının psikolog ve sosyal çalışmacı sayısının toplamından daha fazla olması ise Bakanlığın gençlerin ruh sağlığına yönelik yetersiz yaklaşımını gözler önüne sermektedir.

Şehir	Toplam Öğrenci Sayısı	KYK Yurt Kapasitesi	100 Öğrenci Başına Düşen Yatak Sayısı
İSTANBUL	917.979	59.342	6,5
ANKARA	335.731	49.954	14,9
BURSA	78.618	14.999	19,1
İZMİR	190.270	44.878	23,6
ESKİŞEHİR	67.754	17.522	25,9
SAKARYA	73.982	19.906	26,9
ANTALYA	87.126	24.977	28,7
KOCAELİ	72.699	20.920	28,8
ERZURUM	66.414	19.207	28,9
KONYA	126.350	38.248	30,3

⁴⁶ Binaet. (2025). Barınamayan gençlik: KYK kapasitesi yetersiz, özel yurt ve ev kiralari el yakıyor. <https://bianet.org/haber/barinamayan-genclik-kyk-kapasitesi-yetersiz-ozel-yurt-ve-ev-kiralari-el-yakiyor-311442>

⁴⁷ Evrensel. (2025). KYK yurtları ölüm saçıyor | Bakıma da yenilemeye de bütçe yok. <https://www.evrensel.net/haber/575724/kyk-yurtlari-olum-saciyor-bakima-da-yenilemeye-de-butce-yok>

⁴⁸ Sözcü. (2025). KYK'nın ölüm yurdu sorunlarla dolu. <https://www.sozcü.com.tr/kyk-nin-olum-yurdu-sorunlarla-dolu-p234019>

⁴⁹ Şikayetvar. (2025). Kredi ve Yurtlar Kurumu. <https://www.sikayetvar.com/kredi-ve-yurtlar-kurumu>

Öğrenci sayısının en fazla olduğu on şehir için toplam öğrenci sayıları⁵⁰ ile KYK yurt kapasiteleri⁵¹ karşılaştırıldığında 100 öğrenci başına düşen yatak sayısında en yüksek sayı 30,3 ile Konya olurken 6,5 ile İstanbul en düşük sayıya sahiptir. Türkiye ortalamasına baktığımızda ise 100 öğrenci başına düşen yatak sayısı 24,52'dir. Bu oranlara bakıldığında öğrenci sayısı arttıkça barınma krizi daha da derinleşmekte ve yurt kapasiteleri yetersiz kalmaktadır.

3.4.2. Yükseköğretimde Burs ve Kredi Alt Programı

Yükseköğretim Programı altında bulunan ilk alt program ise Yükseköğretimde Burs ve Kredi Alt Programıdır. Program hedefi "Yükseköğretim öğrencilerine ekonomik destek sağlanması" şeklinde tanımlanmıştır.

2025'in ilk yarısında program bütçesinin %56,52'sine denk gelen 55.841.576.436 TL harcanmıştır.

2025 bütçesi 635.000 öğrencinin burs almasını hedeflerken gerçekleşme tahmini bu sayının 3.866 altında kalarak 631.134 olmuştur. 2026 yılında burs hedefi 678.000 öğrenciye çıkarken 2027 yılında hedef 645.000'e düşmektedir. Bakanlık 2026 yılında öğrencilerin sadece %16,68'ine burs vermeyi hedeflemektedir. Merkez Bankasının 2025 yıl sonu enflasyon beklentisi %32 olarak açıklanmıştır.⁵² Burs tutarlarının yaklaşık bu oranda artırılması halinde önlisans ve lisans bursu 4.000 TL, yüksek lisans bursu 8.000 TL, doktora bursu ise 12.000 TL olacaktır.

Kredi alan öğrenci sayısında 2024 yılında gerçekleşen 850.324 kişiyken Bakanlık 2025 için 870.000 kişiyi hedeflemiş ancak bu sayı bir önceki yılın da altına düşerek yıl sonu tahmininde 845.496 kişi olmuştur. Bakanlık 2026 yılı için kredi alan öğrenci sayısında hedefini 857.000'e düşürmüştür. Yıllar içerisinde öğrencilerin kredi seçeneğine daha az ilgi gösterdiği görülmektedir. Bunun başlıca sebebi kredinin geri ödemesinin olması ve yüksek işsizlik nedeniyle oluşan belirsizliğin öğrencilerin bu borcun altına girmek istememesine yol açtığı söylenebilir.

2026 yılı için bütçenin beklenen gelirler kısmında öğrenim kredisi geri ödemelerinden 5.371.060.000 TL gelir elde edilmesi beklenmektedir. 2026 bütçe teklifinde beklenen toplam gelirin 17.923.805.243.000 olduğu göz önüne alındığında merkezi yönetimin toplam gelir beklentisinin sadece %0,03'ünden vazgeçmesiyle tüm krediler bursa çevrilebilir ve öğrenimini yeni tamamlamış gençlerin sırtından kredi borcu yükü kaldırılmış olur.

3.5. Bütçenin Genel Değerlendirmesi

2024 kesin hesabına göre başlangıç bütçesi olan 1.912.767.500 TL artışla bütçenin %101,11'i kullanılmıştır. "Bağımlılıkla Mücadele" ve "Yükseköğretim" programları hedeflenen bütçenin altında kalırken "Gençlik", "Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi" ve "Yönetim ve Destek" programları planlanandan daha fazla bütçe kullanmıştır.

Bağımlılık programı geçmiş senelerde olduğu gibi bütçeden oldukça küçük bir pay alarak etkin mücadeleyi sağlayamayan bir program olarak karşımıza çıkmıştır.

⁵⁰ Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. (2025). Öğrenci İstatistikleri. <https://istatistik.yok.gov.tr/> (Açık ve Uzaktan Öğretim öğrencileri dahil edilmemiştir)

⁵¹ MEB. (2025). Milli Eğitim İstatistikleri 2024/ '25. https://sgb.meb.gov.tr/istatistik_k/2425.pdf

⁵² Bloomberg. (2025). TCMB'nin yıl sonu enflasyon tahmini yüzde 32. <https://www.bloomberght.com/yilin-son-enflasyon-raporu-3761035>

Yükseköğretim programı bütçesi her ne kadar Bakanlık bütçesi içerisinde büyük bir yere sahip olsa da program içeriği öğrencilerin barınma sorunlarına çözüm bulamayan, yoksullukla mücadeleyi barındırmayan, nitelikli eğitim şartlarını sunamayan bir içeriktedir.

Bütçenin ikinci düzey kırılımına bakıldığında Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler kaleminin 2.265.564.000 TL olarak teklif edildiği görülmektedir. Bu kalemin 359.459.000 TL'si Gençlik Programı, 1.886.952.000 TL'si Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Programı ve 19.153.000 TL'si Yönetim ve Destek programı bütçesinden karşılanacaktır. Başka bir deyişle bakanlığın kar amacı gütmeyen kuruluşlara aktaracağı bütçenin %15,87'si gençlik alanına, %83,29'u ise spor alanına gidecektir. Bakanlık raporlarında hangi sivil toplum kuruluşlarına ne kadar bütçe aktarıldığına dair ise herhangi bir veri bulunmamaktadır. GoFor'un Gençlik Örgütlerinin İhtiyaç Analizi Araştırması'na⁵³ göre hak temelli çalışan gençlik örgütlerinin %82,2'si kamu kurumlarının sunduğu fon ve hibe desteklerinden faydalanmamaktadır.

Genel olarak bakıldığında zaten yetersiz olan gençlik bütçesinin yıllar içerisinde daha da azaldığı ve ilerleyen yıllarda da bu azalmanın devam edeceği görülmektedir. Gençlerin ihtiyaçlarını gören ve sorunlarına çözümler üreten çalışmaların yapılması için etkin politikalar geliştirilmeli ve gençlik bütçesi artırılmalıdır.

4. Bütçede Ne Yok?

Bütçe teklifi ve gerekçesi incelendiğinde gençlerin farklı kimlikleri ve buna bağlı olarak farklılaşan ihtiyaçlarını görmeyen tekçi bir gençlik yaklaşımı ortaya çıkmaktadır. Bu yaklaşım aynı zamanda gençlerin otonomisini görmeyen ve gençleri korunması gereken kişiler olarak gören politikalarla katmerlenmektedir. Bu da yetersiz bir gençlik bütçesi ile karşımıza çıkmaktadır.

Güncel bir ulusal gençlik politikasının bulunmamaktadır. Her ne kadar Bakanlık tarafından bu politika belgesini hazırlamak için çalışmalar yapılsa da gençleri ve gençlik örgütlerini kapsayıcı bir şekilde dahil edecek mekanizmalar geliştirilmemekte ve bütçede politika geliştirmeye yönelik doğrudan atıfta bulunulmamaktadır. Ayrıca nitelikli bir gençlik politikası geliştirilmesi için kamu kurumlarının yaşa göre ayrıştırılmış nitelikli veriler üretmesi gerekmektedir. Ancak birçok kurum istatistiki verilerini yaşa göre ayrıştırmamakta ya da gençlerin ihtiyaçlarını ortaya koyacak nitelikli veri üretmemektedir. Bütçe teklifinde de gençlik araştırmaları için yeterli pay ayrılmadığı görülmektedir.

10.07.2018'de yayınlanan 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 215. maddesinin ilk fıkrasında Türkiye Ulusal Gençlik Konseyinin şekli tanımlanmış ikinci fıkrasında ise "Konseyin kurulması, işleyişi, yönetimi, görevleri ve denetimine ilişkin hükümler ile Konseyin çalışma usul ve esasları ve sair hususlar Cumhurbaşkanı tarafından düzenlenir." ibaresi yer almaktadır. Her ne kadar 12. Kalkınma Planında ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programlarında Ulusal Gençlik Konseyi'nin kurulmasına yönelik maddeler bulunsa da Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde bahsedilen "çalışma usul ve esasları ve sair hususlar" hakkında herhangi bir mevzuat yayınlanmamıştır. Ayrıca 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin (o) fıkrası ile 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 34. Maddesinin başlığı "Türkiye Ulusal Gençlik Konseyi" içeriği ise "Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde kurulan Türkiye Ulusal Gençlik Konseyinin faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için Bakanlık bütçesine yeterli ödenek konulur." şeklinde

⁵³ GoFor. (2025). Gençlik Örgütlerinin İhtiyaç Analizi Araştırması 2025. https://go-for.org/yayinlar/#flipbook-df_20721/2/

değiştirilmiş ancak Anayasa Mahkemesi 7.12.2023 tarihinde 2018/1177 Esas 2023/212 Karar numaralı kararı ile ilgili maddeyi "Türkiye Ulusal Gençlik Konseyi kurulmasının Anayasa değişikliklerine uyum sağlanması ile bir ilgisi bulunmamaktadır. Bu nedenle düzenleme, Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamı dışındadır." diyerek iptal etmiştir. Hükümet ilgili kararda iptal edilen birçok maddeyi torba kanunlar ile meclise taşıırken bu madde hakkında herhangi bir düzenleme meclise gelmemiş ve iptal kararı yürürlüğe girmiştir. Madde iptal edilinceye kadar geçen süreçte de Bakanlık bütçesinden Türkiye Ulusal Gençlik Konseyi için pay ayrılmadığı görülmüştür. Bugün hala resmi bir Ulusal Gençlik Konseyi kurulmamış ve mevzuattaki eksiklikler giderilmemiştir. Ancak uzun senelerdir gençlik örgütleri sivil bir Ulusal Gençlik Konseyi yapısı kurmak için çalışmalar yapmış ve seneler süren hazırlıkların ve çeşitli sivil platform denemelerinin sonunda 2015 yılında sivil bir Ulusal Gençlik Konseyi olması için 26 gençlik örgütü tarafından Gençlik Örgütleri Forumu Derneği kurulmuştur. Bugün 57 farklı gençlik örgütünün üye olduğu Gençlik Örgütleri Forumu, Avrupa Gençlik Forumu tarafından Türkiye'nin Ulusal Gençlik Konseyi olarak tanınmaktadır. Ayrıca Avrupa Birliği Tarafından da 2024 ve 2025 Genişleme Paketlerinde sivil bir Ulusal Gençlik Konseyi olarak tanınan Gençlik Örgütleri Forumu'nun hükümet tarafından tanınmadığı raporlanmıştır. 2026 bütçe teklifinde de Ulusal Gençlik Konseyi'nin kurulmasına yönelik bir bütçenin de ayrılmadığı da görülmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 2021-2023 yıllarını kapsayan Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planının Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinesi ile gençleri ve gençlik örgütlerini de dahil ederek güncellenmesi ve genç işsizliği ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi için yol haritası belirlenmesi gerekmektedir. Bu konuda gençlere eğitim vermek ve girişimcilik teşvikleri dışında etkin politikalar geliştirilmesi için de bir bütçe ayrılmamıştır.

Gençlerin sağlık hizmetlerine erişimi, ruh sağlığının desteklenmesi, cinsel sağlık gibi konularda da Sağlık Bakanlığı ile ortak çalışmalar yürütülmeli ve Gençlik ve Spor Bakanlığının bu konuda bütçe ayrılması gerekmektedir.

Genç yoksulluğunun ve eşitsizliklerin önüne geçilmesi için Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından bir Yoksullukla Mücadele Programı başlatılması oldukça önemlidir. Mutfak masraflarını bile karşılayamayacak tutarda verilen öğrenim kredisi ve burslar dışında bir ekonomik destek programının olmaması, yoksullukla mücadele konusunda politika ve stratejilerin bulunmaması ekonomik krizin gençler tarafından daha da sert hissedilmesine neden olmaktadır. Öğrenim kredileri yerine bursun artırılması ve yoksullukla mücadele için etkin çalışmalar yürütülmelidir.

Gençlik örgütlerinin çalışmalarının maddi ve lojistik açıdan desteklenmesi, gençlik alanında yapılacak akademik çalışmalara Bakanlık tarafından destek verilmesi de oldukça önemlidir. Bu konuda çeşitli destek mekanizmaları olsa da bu programların toplam bütçesi oldukça düşüktür ve kaynağın adil bir şekilde dağıtımı söz konusu değildir.

Bütçenin hazırlık sürecinde de sunulmasından önce de gençlik örgütleri ve gençler sürece dahil edilmemiş, 2024 bütçesinden beri düzenli olarak bütçe izlemesi yapan ve bütçe süreçlerine katılma talebinde bulunan Gençlik Örgütleri Forumu'nun talepleri cevapsız kalmıştır. Gençleri dahil etmeden yapılan bütçe haliyle gençlerin sorunlarına çözüm üretmeyen bir bütçe olarak karşımıza çıkmıştır. Yukarıda saydığımız sorunlara çözüm üretmek için komisyon sürecinde bütçenin güncellenmesini ve komisyona gençlik örgütlerinin dahil edilmesini talep ediyoruz.

www.go-for.org

